

JUOZAS SURVILA-ŠARŪNAS

1921 04 27-1947 03 09

Juozas Survila gimė 1921 m. balandžio 27 d. Vilkmergės (Ukmergės) aps. Siesikų vls. Gružų k. turtingų ūkininkų Stanislovo ir Marijonos Survilų šeimoje¹.

1944 m. vasario 16 d. J. Survila tapo gen. P. Plechavičiaus įkurtos Lietuvos vietinės rinktinės Marijampolės karų mokyklos kariūnu. Tą pačią metų gegužės 15 d. naciams rinktinę paleidus, grįžo į téviškę. 1944 m. rudens pradžioje kartu su broliu Vincu, kaimynais Juozu ir Petru Zimbliais slapstėsi Gružų miške, o 1944 m. lapkričio mén. tapo Ukmergės rinktinės Vanagų kuopos Siesikičių grupės 2-ojo būrio (vadas viršila Petras Žeruolis) partizanu.

1945 m. balandžio mén. Vyčio apygardos vadas Danielius Vaitelis-Atamanas paskyrė J. Survilą-Šarūną partizanų būrio vadu.

Dukterėcios Anelės Zimblienės prisiminimu dėdė buvo valingas, ryžtingas, turėjo autoritetą. Norėdami sekti J. Survilos pavyzdžiu jo būrio partizanais tapo bendramoksliai, kaimynai ir giminaičiai.

Veiklos pradžioje būri, veikusį Ukmergės aps. Siesikų vls., galėjo sudaryti 60–65 partizanai, ginkluoti kulkosvaidžiais, automatais, šautuvaais, pistoletais, granatomis ir šaudmenimis.

Nuo 1946 m. pavasario J. Survila-Šarūnas vadovavo 20 partizanų būriui, veikusiam Ukmergės aps. Siesikų vls. Gružų, Meilūnų, Šiliūnų ir Taujėnų vls. Ringės, Šalnų, Varžų, taip pat Kėdainių aps. Surviliškio vls. Kalnaberžės kaimų apylinkėse. 1946 m. vasario mén. jis paskirtas Vyčio apygardos vado D. Vaitelio-Briedžio antruoju pavaduotoju, kartu einant ir būrio vado pareigas.

1946 m. balandžio mén. D. Vaitelis ir J. Survila suformavo naują partizanų būri, veikusį Ukmergės aps. Deltuvos vls. Jam vadovauti buvo paskirtas Benediktas Narkevičius-Algis.

Yra žinoma, kad J. Survilos-Šarūno būrys 1946 m. balandžio 10 d. Ukmergės aps. Taujėnų vls. prie Varžų k. susidūrė su NKVD daliniu. Kautynių metu žuvo dešimt būrio partizanų. 1946 m. rugsėjo 26 (28?) d. partizanų būrys puolė Siesikų miestelį. Puolimo metu sudegintas NKVD Siesikų vls. poskyrio pastatas, nušauti keli sovietų aktyvistai.

1947 m. kovo 9 d. Ukmergės aps. Taujėnų vls. Baravykų (dokumente – Borovikovo) kaime MGB Taujėnų valsčiaus sovietų įgulos būrio kareivai, vadovaujami serž. Malinovskio, ir MBG Taujėnų valsčiaus poskyrio darbuotojai, vadovaujami ltn. Ryžich, aptiko septynis partizanus. Karinės operacijos metu buvo nukautas vienas partizanas, vėliau identifikuotas kaip Šarūno būrio vadas.

Taip žuvo Vyčio apygardos Ukmergės rinktinės vadas J. Survila-Šarūnas.

Žuvusiojo palaikai niekinti Šalnuose, Taujēnuose ir Siesikuose. Tiksliai J. Survilos-Šarūno palaikų užkasimo vieta nėra išaiškinta. Liudininkų teigimu, tai buvo smėlio duobės šalia Siesikų miestelio (sovietmečiu užkasimo vietoje pastatytos grūdų ir bulvių saugyklos).

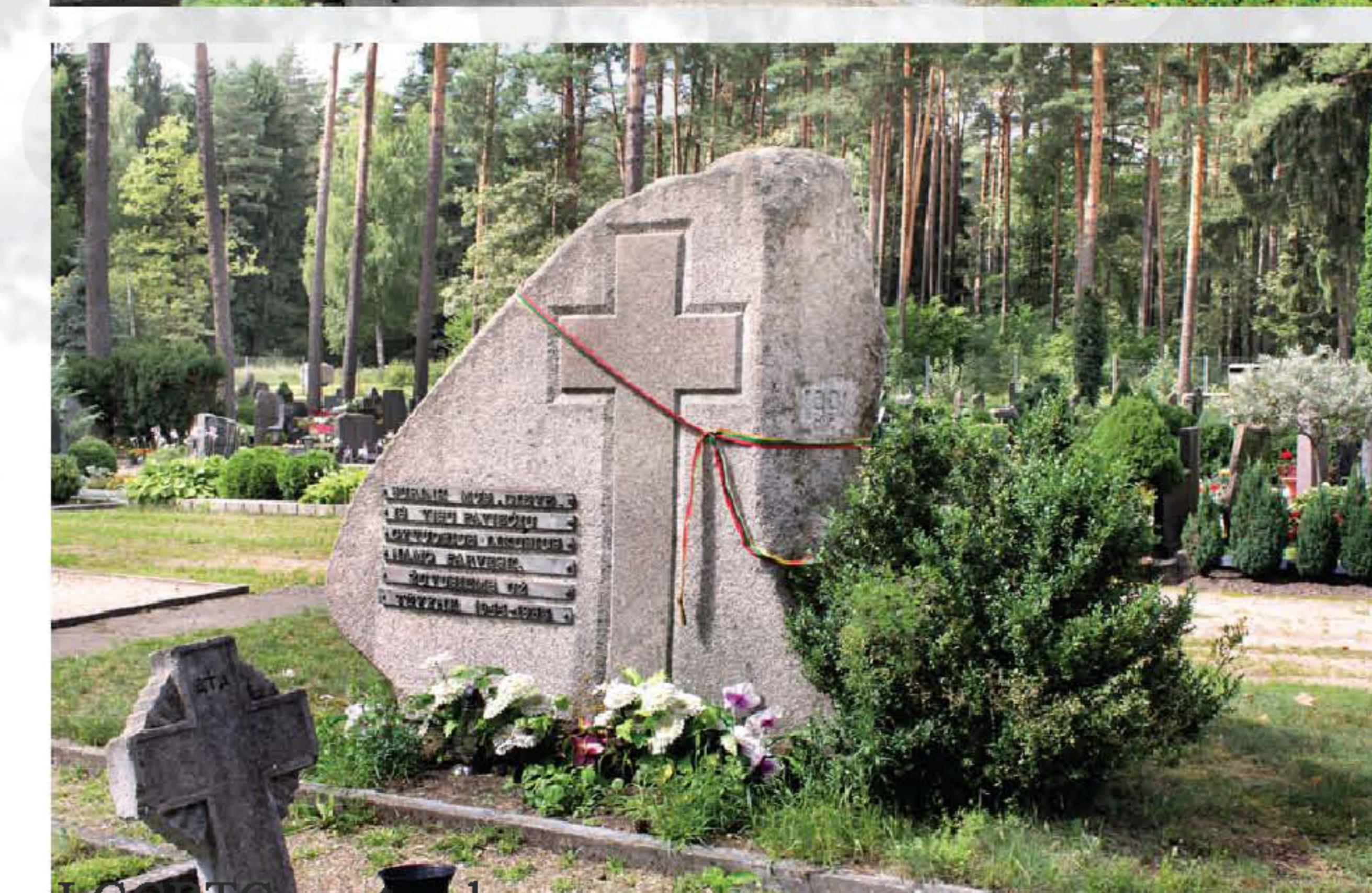
Brolis Vyčio apygardos partizanas Vincas žuvo 1945 m. lapkričio 2 d. Gružų miške kautynėse su enkavėdistais kartu su keturiais bendražygiais.

2005 m. lapkričio 28 d. J. Survilai pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 15 d. įsakymu jam suteiktas vyresniojo puskarininkio laipsnis (po mirties).

LGGRTC nuotrauka

Buvusi 1944–1950 m. Siesikų apylinkėse žuvusių Vyčio apygardos partizanų užkasimo vieta. R. Trimoniene nuotr., 2003 m.

Paminklas ir Lietuvos kario kryžiai 1989–1991 m. iš Ukmergės m. ir šalia esančio Pivonijos šilo, Deltuvos, Šešuolių ir Vidiškių mstl., Siesikų sen. Vaivadiškių k. užkasimo vietų perkeltiems ir šioje vietoje palaidotiems 1944–1955 m. Ukmergės apylinkėse žuvusiems Didžiosios Kovos ir Vyčio apygardų partizanams atminti. Bendras memorialo, paminklo, atminimo lentos paminkle ir vienos iš atminimo lentų vaizdas. Ukmergės r. Ukmergės miesto naujosios (Dukstynos) kapinės. Atidengtas 1991 m. rugsėjo mén. Aut. architektas Medardas Grigaliūnas ir skulptorius Jonas Žentelis. J. Paršeliūno nuotr., 2013 m. ir R. Trimoniene nuotr., 2003 m.

¹ Ukmergės r. sav. administracijos Civilinės metrikacijos skyrius.